

İnsan Üç-Beş Damla Kan

DOÇ.DR.SEDAT BOSTAN (Sağlık Yönetimi Bölümü)– KÖŞE YAZISI

“İnsan üç-beş damla kan

Irmak üç-beş damla su

Bir hayata çattık ki

Hayata kurmuş pusu”

Diyen Üstat Necip Fazıl insanın mahiyeti ve kendi eliyle oluşturduğu çıkmazı hakkında bize fikir verir. Can Yücel, “bir damla sudan yaratıldığını” ve ölüren “kefenin cebi olmadığını fark etmeli” insan, ifadeleriyle başlangıç ve sonuçtaki acziyeti ve dünya malına düşkünlüğünü vurgular.

Mehmet Akif meşhur insan şiirinde;

“Ne zindanlar olur engel,ne idam sehpararı, ne sürgünler...

Yürürsün yolunu kesse de hattâ demirden eller.”

insandaki azmi söyler.

“Ya hayrandır sana, ya düşman

Ya hiç yokmuş gibi unutulursun

Ya da bir dakika bile çıkmazsın akıldan” ifadeleriyle Nazım Hikmet insandaki tezatları imgeler.

Her ne kadar, şairler, sanatkarlar, din adamları ve bilim insanları insanı açıklamaya çalışmışsa da, insan bir yönüyle çok bildik, bir yönüyle ise en zor bilmece ve muamma olarak karşımızda durur. Biz bir insanız ama insanı anlamakta zorlanırız.

Özellikle materyalist ve pozitivist bilim insanları ve düşünürler insan için, düşünen, konuşan hayvan demişler. Kadim dinler insanı kutsarken, İslam dini insanı “halife-i ruy-i zemin” görmüştür. Arifler, Allahın, insanı topraktan yarattığını, içine ruh üflediğini, başına akıl, göğsüne kalp ve vicdan, üstüne his ve duygu elbisesi giydirdiğini söylerler.

İnsan kainatın bir meyvesi, Allah’ın kainatta tecelli eden isimlerinin özelde ki aynasıdır denir. İnsan, dünyada, önünde kendini asıl yaratıldığı en güzel biçime (Ahsen-i takvim) çıkaracak veya en aşağı surete (Esfel-i safilin) düşürecek bir imtihan içindedir. Kendisi yaptıkları, yapması gerekip de yapmadıkları ve diğer her şeyi ile bu yollardan birini tercih eder. İç içe olan bu yollarda insan, birinden diğerine geçebilir. Sonuçta ruhlar âleminden başlayan, anne rahminden gelen, bu dünyadaki hayatın sonu kabirden geçilerek, ya cennette veya cehennemde biter...

Bütün medeniyetlerin insana dair bir tasavvuru vardır. Hümanist felsefe, mistik kabuller, halife-i ruy-i zemin, ahsen-i takvim veya başka bir şey... fakat sonuçta insan kıymetlidir, canı ve malına zarar vermek yasaktır, tercihleri kendi imtihanıdır, saygı değerdir, ölüsü de-dirisi de muhteremdir. İnsanın doğruluğu imtihanı, teşekkürü Allaha şükrün öncülü ve asaleti, özü insanlığı ve cesaretidir. Şefkati varlığı saran ana kucağı, adaleti mizanı, hürmeti büyüklüğüdür.

Manevi dünyamıza ve medeniyetimize yabancılaşarak, değerlerimizi seküleştirecek veya tabulaştırarak insanlık tasavvurumuzu zaafa uğrattık. Çok şey kaybettik... ve yerini çok fazla, hırs, kin, acı, ızdırıp, yokluk ve gözyaşı ile ikame ettik. Cehennem dönüş âlemindeyken, biz onu dünyamıza ellerimizle getirdik...

Ne ağır imtihana adandık...

Hepimizin kabul ettiği insanlık tasavvurumuz neyse, onu tecdit etmeli, yenilemeli, vicdanı hayatın merkezinde inşa etmeli, küllenen yüreklerde aşk ateşini yakmalıyız... Mevlana gibi... Yunus gibi...

“Diz çok ey zorlu nefis, önümde diz çok

Heybem hayat dolu, deste ve yumak

Bütün dalların birleştiği kök

Biricik meselem sonsuza varmak” (Çile, NFK).

Doç Dr. Sedat BOSTAN

Gümüşhane Üniversitesi

Sağlık Bilimleri Fakültesi

Sağlık Yönetimi Bölümü

Gumushane University

Faculty of Health Sciences

Healthcare Management Department

sbostan29@gmail.com